

tonna/év, viszont a finompapír tonnánkénti ára megközelíti a 3 000 €-t.

A gyákról összességében elmondható, hogy a jól szervezett működésük és magas szintű termelékenységük mellett eredményességük egyik fontos eleme az energia költségeik alacsony szintje, amit saját erőmű üzemeltetésével érnek el, ahol a tüzelőanyagot sok esetben a néhány tíz kilométerre lévő bányákból szerzik be.

Auf Wiedersehen Deutschland! – lelkes és érdeklődő szakmai csapatunk az öt napos folytonos utazás kellemes fáradtságával, de új tapasztalatokkal és ötletekkel felszerelve érkezett vissza Budapestre. A fáradtság már a múlté, de az új ismeret megmarad és tovább gazdagítja cégünk szakmai alapjait mely a munkatársak tudásával együtt erősödik.

Csoportkép Rudolstadt-ban

	Adolf Jass Schwarza	SCA Aschaffenburg	Smurfit Kappa Zülpich		Schoellershammer
	PM1	PM1	PM4	PM6	PM5
gépsebesség [m/min]	1500	1300	820	990	1000
termékszála [g/m ²]	75-120	80-115	90-100	100-150	90-130
termelés [t/év]	470000	380000	173000	288000	220000

Német papírgyárak összehasonlítása

Az új termékdíj törvény az egyéni hulladékkezelés szempontjából (szakdolgozat kivonat)

Szlivka Rita¹, Nagy Miklós²

¹Óbudai Egyetem Rentő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar hallgató

²CSAOSZ főtitkár

A 2010. évi Parlamenti választást követően felálló új környezetvédelmi kormányzat hamarosan bejelentette, hogy a környezetvédelem ügye új megközelítést kap, ezen belül is a termékdíjas szabályozást gyökeresen új alapokra kívánja helyezni. A módosítás okaként számos érv látott napvilágot, ezek a Papíripar 2011. évi 1-2. számában olvashatók is voltak. A változtatást politikai döntések is támogatták, amelyek célja pedig az volt, hogy:

- az ún. licenrdíj fizetésével elérhető mentességi rendszer megszűnjön,
- a jellemzően csomagolás-kibocsátói alapítású hul-

ladékhasznosítást koordináló szervezetek helyett egy, állami alapítású kezelőszervezet, az Országos Hulladékhasznosítási Ügynökség jöjjön létre és – az adminisztrációs terhek csökkenjenek.

Az új környezetvédelmi termékdíj törvény végül 2011. június végén – nem teljesen az eredeti jogalkotó elképzelései szerint – jelent meg és részben ennek is köszönhetően az elmúlt év folyamán többszöri módosításra is szorult. A törvény részleteit szabályozó végrehajtási rendelet 2011. december 29-én látott napvilágot.

A törvény újdonságai

A törvény számos újdonságot tartalmaz, ezek – szakterületünkre fókuszálva – címszavakban:

- a kötelezettek köre megváltozott, a csomagolás helyett a csomagolószerek-gyártói, első belföldi forgalomba hozói lettek a kötelezettek,
- kötelezettség-átvállalási lehetőségek,
- visszaigénylési feltételek,
- termékdíjtételek,
- termékdíj-előleg rendszerének bevezetése,
- termékdíj helyett – egyéni hulladékkezelési teljesítés esetén – fajlagos termékdíj fizetés,
- fizetési kötelezettség számításának módjai,
- újrhasználható csomagolószerek feltételekhez kötött mentessége,
- csekély felhasználók és mezőgazdasági termelők részére átalánydíj fizetési lehetőség,
- Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (OHÜ) létrehozása,
- Termékdíj Bizottság felállítása.

A szakdolgozat célja

Az Óbudai Egyetem csomagolóstechnológus szakirányú hallgatói a szakterület újdonságait igyekeznek szakdolgozataikban feldolgozni. A jelen cikkben csupán részleteiben tárgyalt szakdolgozat célja az volt, hogy a csomagolóiparra jelentős hatást gyakorló új környezetvédelmi termékdíj törvény újdonságairól áttekintést adjon és egyik új eleméről, az egyéni hulladékkezelési teljesítés feltételrendszeréről elemzést készítsen. A következőkben a Papíripar olvasóira tekintettel a papír csomagolószerekre vonatkozó egyéni hulladékkezelési lehetőségét vizsgáltuk.

Az egyéni hulladékkezelési teljesítés

A jogalkotó az egyéni hulladékkezelési teljesítés rendszerének kidolgozásával a gyártói felelősség elvének érvényre juttatását kívánta a törvényben deklarálni. Amennyiben a kötelezett úgy dönt, hogy önmaga kíván gondoskodni a termékdíj-köteles áruja hulladékainak hasznosításáról, úgy lehetősége kínálkozik a „normál” termékdíj megfizetése helyett úgynevezett fajlagos termékdíj megfizetésére, amelynek mértéke a visszagyűjtött és hasznosított mennyiségtől függ.

Az egyéni teljesítés feltételeit a törvényben nagyon megszigorították, eszerint a csomagolószerek hulla-

dékok egyéni kezelésére az alábbi esetekben nyílik mód:

a) magánszemély vevőtől a kötelezett telephelyén történő saját gyűjtése, ideértve a kötelezettnek a termék forgalmazását végző kereskedelmi egységgel ténylegesen, közösen, az értékesítés helyén történő gyűjtését, illetve

b) saját célú felhasználás esetén kötelezett telephelyén gyűjtése és az akkumulátor illetve a csomagolószerek hulladék hasznosítása vagy hasznosíttatása.”

A törvény 3. melléklete tartalmazza azokat a képleteket, illetve elerendő teljesítési hányadokat, amelyek segítségével az egyéni hulladékkezelést választók – a teljesítményük alapján – ki tudják számolni a fizetendő fajlagos termékdíjtételt. A fajlagos termékdíj az alábbi képlet alapján számítható:

$$T=R+E_1+K_1$$

ahol:

- T a megfizetendő fajlagos termékdíj (Ft/kg),
- R a megfizetendő fajlagos rendszerirányítási alapköltség, értéke a törvény mellékletének táblázatában anyagfajtánként meghatározásra került (Ft/kg),
- E₁ a megfizetendő fajlagos externális költség (Ft/kg), ami az

$$E_1=(q_f-q_e)/q_f \times E$$

képlet alapján számítható ki,

- K₁ pedig a megfizetendő fajlagos kezelési költség, amely a $q_e < q_{OHÜ} < q_f$ esetben a

$$K_1=1,13 \times (q_{OHÜ}-q_e)/q_{OHÜ} \times K$$

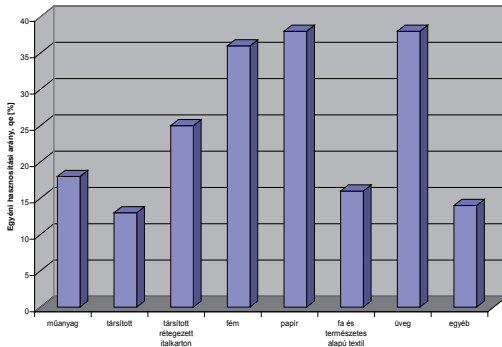
képlettel számolható ki, a $q_e \geq q_{OHÜ}$ esetben pedig $K_1=0$.

- q_f a felső hasznosítási arány, amely a papír esetében 65%,
- q_{OHÜ} az OHÜ országos átlagos teljesítési hányada, amely a papír esetében ugyancsak 65%,
- q_e az egyéni hulladékkezelést választó teljesítési hányada.

Szakdolgozatban meghatározásra került minden egyes csomagolószerek anyagfajta esetében az a teljesítési hányad érték (inflexiós arányszám), amelynek elérése esetén válik a fajlagos termékdíjtétel egyenlővé a „normál” termékdíj tétellel. A számítási módszerből ugyanis az adódik, hogy ezen értékek

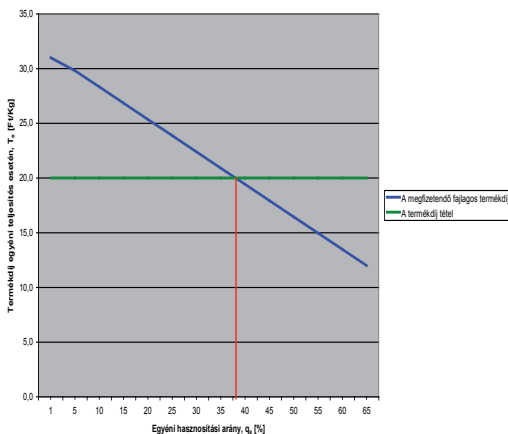
alatt teljesítők a termékdíjnál magasabb díjtételt kell fizessenek.

Az 1. ábrán jól látható, hogy néhány anyagfajta – papír, üveg és fém – esetében elég magas, 35%-ot meghaladó teljesítési hányadot kell elérni, ahhoz, hogy a fajlagos termékdíj mértéke csupán a termékdíjjal egyező összegű legyen.

1. ábra Egyéni hulladékkezelési inflexiós arányszáma a különböző – nem kereskedelmi – csomagolászerek esetén

További vizsgálódásunkhoz vegyük példának a papírt. A hatályos törvényi szabályozás szerint 20 Ft/kg termékdíjat kell fizetnie utána a kibocsátónak.

2. ábra A fizetendő fajlagos termékdíj és a normál termékdíj tétel összehasonlítása

papír anyagáram esetén

A 2. ábrán láthatjuk, hogy papír esetében 38%-os egyéni hasznosítási aránynál kerül a fizetendő fajlagos termékdíj a „normál” termékdíj értéke alá. Ekkor még megtakarításról nem beszélhetünk, hiszen éppen csak elértük a termékdíj összegét, ám figyelembe kell vennünk, hogy a hulladékkezelés egyéb kiadásokkal is jár, és ezeket is hozzá kell adnunk a fizetendő fajlagos termékdíjhoz, ha a tényleges költséget szeretnénk megkapni.

A 2. ábra jól érzékelteti azt is, hogy alacsony, 38%-tól lényegesen kisebb egyéni hasznosítási teljesítmény esetén a fizetendő fajlagos termékdíjtétel lényegesen magasabb az eredeti termékdíjnál, pl. 10%-os egyéni teljesítmény esetén a fizetendő fajlagos termékdíj 28,4 Ft/kg, azaz több, mint 40%-kal magasabb a „normál” díjtételnél.

A költségek becsléséhez az ÖKO-Pannon Nonprofit Kft. honlapján található hasznosítási díj táblázatot hívtuk segítségül, amely irányadóul szolgál a hulladékok begyűjtésének valós, piaci költségének megítélésére. Az általunk vizsgált papír anyagfajta esetében 2012. évben is érvényes hasznosítási díj: 8,7 Ft/kg. Ezt az értéket a ténylegesen felmerülő költségek fedezete-tére alkalmas tételnek tekintettük.

A 2. ábrából látható, hogy 65%-os teljesítési hányadnál érjük csak el a legalacsonyabb fizetendő fajlagos termékdíj összeget, amely tovább már nem csökkenthető. Értéke pedig egyenlő a rendszerirányítási alapköltséggel, amelynek mértéke 12 Ft/kg. Ha ehhez a díjtételhez hozzáadjuk az ÖKO-Pannontól irányadóként vett 8,7 Ft/kg-os hasznosítási díjtételt, 20,7 Ft/kg összeget kapunk, mely még meg is haladja az eredetileg fizetendő 20 Ft/kg-os „normál” termékdíjat.

Valamennyi csomagolószerszám anyagfajta esetében hasonló következtetésre jutottunk. Megállapításaink bizonyosan összecsengenek a gazdasági élet szereplőinek számításaival is, mivel nem hivatalos információk szerint a csomagolószerek területén talán fél tucat vállalkozás választotta az egyéni hulladékkezelési teljesítést.

Sajnálatos, hogy az Európai Unió alapelveinek egyike, a gyártói felelősség elve az új törvényben ennyire hangsúlytalan, motivációra képtelen szerepet kapott.